

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

442. An obtinens pensionem gaudeat privilegio fori.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

enim sufficiens, subjungit: *Patrimonium verò vel pensionem obtinentes ordinari post hæc non possunt*: adeoque distinctionem facit inter beneficium & pensionem. Castrop. *loc. cit.* Barbos. *loc. cit. n. 10.* quamvis is subjungat, ad hoc responderi posse; Concilium facere hanc specialem prohibitionem non ob id, quòd pensio dici non possit saltem latè beneficium Ecclesiasticum, sed ne nimium cresceret ordinandorum numerus. Item hoc ipsum ex eo videri probari, ait Barbos. *loc. cit. n. 11.* quòd pensionarius ratione pensionis etiam clericalis & in titulum datæ, non teneatur divinum officium (quod magnum dicitur, & ad quod aliàs omnes beneficiarii tenentur) recitare, sed tantum ad officium B. Virginis. Petitur secundo ratio ex ipsa natura beneficii seu rei; siquidem pensio hæc non est jus spirituale perpetuum percipiendi fructus ob ministerium spirituale: tum quia pensionarii vitæ finitur & extinguitur vel usus fructus; neque in ea datur successio, secus ac in beneficio, quod morte beneficiarii non extinguitur, sed vacat, ut per alios deinceps possideri queat: tum quia juris pensionis spiritualitas (gratis dato, quòd aliqua ei infit) & beneficii est diversa, quia beneficium semper fundatur in spirituali officio & ministerio; at spiritualitas pensionis non in officio, sed in personæ tantum qualitate (intellige clericali) fundatur; non enim pensio concessa in titulum datur propter officium spirituale, tamen illius obligatio (nempe recitandi officium B. Virginis) derur ex lege, sed datur in subsidium vitæ. Ità Castrop. *loc. cit. n. 4.* Maximam quoque distinctionem pensionis à beneficio ex utriusque causis tam intrinsecis, quàm extrinsecis ostendit Lott. *l. 1. q. 37. à n. 14.* nam causa efficiens beneficii non tantum est Papa, sed & Episcopus, & quicumque habens Episcopalem jurisdictionem; pensionis verò solus Papa, Lott. *loc. cit. n. 14.* causa finalis beneficii est retributio pro officio divino, quo fungitur beneficiarius; pensionis verò alimentorum suppeditatio, quamvis ea nonnunquam non sit simplex, sed respectiva ad gradum & dignitatem personæ pensionarii tenendum & conservandum. Lott. *loc. cit. n. 15.* Causa materialis beneficii sunt fundi & redditus Ecclesiastici, eorumque administratio; pensionis verò certa quantitas pecuniæ ab illis separata. Lott. *n. 16.* Causa formalis beneficii est reductio profanæ materiæ ad spiritualitatem; pensionis verò est auctoritas Papæ & consensus titularis. Lott. *n. 17. & 18.* Unde concludit asserens, pensionem multas præterea differentias extrinsecas, seu desumptas ab effectibus diversis, quos inducit beneficium præ pensione, passim congerunt AA. de quibus in sequentibus.

5. Neque in contrarium facit primò textus *cit. 6. ad audientiam*, ubi dicitur: *recipientes ab iis annuas pensiones seu alia beneficia &c.* terminus autem siue pronomen *alios* in jure familia denotat, seu repetit, ut videre est apud Castrop. *loc. cit. n. 3.* nam tamen dictus terminus in LL. sæpe familia repetat, non tamen semper similitudinem continet, aut eandem qualitatem ampliat; præsertim cum ex subjecta materia aliquid absurdum inde sequeretur, ut constat ex illo *Matth. 28. & Marc. 15. Crucifixi sunt cum eo (nempe Christo) & alii duo latrones.* Azor *loc. cit. q. 2.* Castrop. *loc. cit. n. 5.* citans Gl. in *c. sedes. verb. majores, de rescrip.* & ibi Imol. *n. 11. Felin. n. 8.* & Sanch. *de matrim. l. 3. d. 20. n. 8.* Neque facit secundo, quòd pensio subrogetur in loco

beneficii; subrogatum autem in locum alterius, ejus vim & naturam sortiatur. Nam id non est simpliciter verum, præcipue, cum ex ipso jure constat aperte, subrogatum esse alterius naturæ, quemadmodum hujus in præsentem materia manifestum est exemplum in patrimonio, quod in ordine ad suscipiendos ordines loco beneficii subrogatur, cum tamen nullatenus sit beneficium. Azor, Castrop. *ll. cit.*

Questio 441. An quis initiari possit sacris ordinibus titulo pensionis?

Respondeo: Posse aliquem jure communi promoveri titulo pensionis ad sacros ordines, modo ea ad commodam vitæ sustentationem sufficiat. Azor *p. 2. l. 3. c. 5. q. 3.* argumento *c. tuis. & c. Episcopus, de prob.* ubi dicitur, posse aliquem titulo patrimonii ordinari. Limitanda tamen responsio juxta decretum Triden. *sess. 21. c. 2.* ubi dicitur: *pensionem obtinentes ordinari post hæc non possunt, nisi illi, quos Episcopus judicaverit assumendos, pro necessitate vel commoditate Ecclesiarum.* Proinde hoc jure novo nemo titulo pensionis ad ordines admittendus, nisi id suadeat necessitas vel utilitas Ecclesiarum, prout judicaverit Episcopus. Gonz. *ad reg. 8. cancell. gl. 5. §. 5. n. 4.* Barb. *juris Eccl. l. 3. c. 11. n. 10.* Ventrigl. *10. 2. annot. 11. §. 2. n. 82.* Idque etiam si de cetero (intellige præsciando ab emolumento, quod inde Ecclesiis sperari possit) talis pensionarius idoneis moribus, scientiâ, ætate instructus esset, ut colligitur ex antecedentibus Concilii verbis, quibus constituitur, nullum promovendum ad ordines, etiam si idoneus moribus, scientiâ, ætate, nisi prius constiterit, habere illum beneficium sufficiens Ecclesiasticum. Barbos. Gonz. *ll. cit.* qui & exinde notant, pensionem non esse verum beneficium Ecclesiasticum. Idem tamen esset etiam de pensione, nempe quòd, sicut quis promoveri potest ad titulum beneficii absque ulla necessitate, vel utilitate Ecclesiarum, ita etiam ad titulum pensionis, dum datur pensio in titulum perpetuum beneficii Ecclesiastici, quia tunc reipsa esset beneficium. Ventrigl. *loc. cit.* citans Gigo. *cons. 33. & de pens. q. 94.*

Questio 442. An obtinens pensionem gaudet privilegio fori?

Respondeo primò: Quamvis pensionarius, modo sit clericus, gaudet privilegio canonis, hoc est, ut percussus illum incidat in excommunicationem, hoc enim gaudet quis eo ipso, quòd clericus sit, etsi pensionem non habeat, etiam si nec habitum, nec tonsuram clericalem deferat, licet ob istam non delationem habitus & tonsuræ privetur privilegio fori juxta declarationem Cardinal. S. Congreg. Concil. Gonz. *ad reg. 8. gl. 5. §. 5. n. 70. & seq.* Non tamen exinde præcisè, quòd pensionem quis habeat, gaudet privilegio canonis aut fori, etiam si in habitu & tonsura clericali incedat, si verè clericus non est, adeoque nec pensionem in titulum spiritualem obtineat, patebit ex mox subjicientis.

2. Respondeo secundo: Sed neque (etiam dum clericus est, & habitum clericalem defert) si pensionem non obtineat in titulum spiritualem, seu loco beneficii, gaudet privilegio fori. Gonz. *loc. cit. n. 6.* Barbos. *juris Eccl. l. 3. c. 11. n. 17.* pro hac parte negativa citans plures, & pro parte opposita

posita seu affirmativa longè plures, quos inter se hac ratione conciliat, ut affirmativam tenentes dicat loqui de pensione data in titulum spiritualem, seu loco beneficii.

De ijs, qui pensionem imponere seu reservare possunt.

Questio 443. An Papa imponere possit pensionem, idque sine causa?

1. **R**espondeo ad primum: certum esse, Papam posse imponere, seu reservare pensionem; cum penes ipsum bonorum omnium Ecclesiasticorum sit administratio, juxta c. 2. de prob. & Clem. 1. ut lite pend. in fine. & plenissimam habeat in beneficalibus potestatem. Castrop. de benef. d. 1. p. 11. §. 2. n. 1. Garc. p. 1. c. 5. n. 274. citato Gig. de pens. q. 6. n. 1. cum communi.

2. Respondeo ad secundum primò: Licet imponere nequit pensionem sine causa, & quidem legitima. Azor p. 2. l. 8. c. 5. q. 8. Castrop. loc. cit. n. 3. tum quia generale est, quamlibet actionem sine legitimo sine factam esse illicitam, & ut bene Azor, quod sine justa causa fit, ut minimum imprudenter, leviter & temerè fit: tum quia contra rationem bona Ecclesie dispensare extra finem, ad quem fuerunt relicta, nempe pro bono Ecclesie, & in augmentum fidei & cultus divini. Castrop. cit. n. 3. & sic, cum reditus Ecclesie in pios usus erogari debeant, pensio in eum, qui bonis abundat, sine ulla rationabili causa jure conferri non potest, & esset id potius dissipare, quam dispensare bona Ecclesie. Azor loc. cit. Tenebitur proinde Papa in hoc casu impostam pensionem revocare. Castrop. cit. n. 3.

3. Respondeo ad secundum secundò: Potest nihilominus validè absque causa, vel etiam sine causa legitima imponere pensionem, & pensionarius eam licetè & securè obtinere & retinere. Azor cit. q. 8. Corrad. in pr. benef. l. 5. c. 1. n. 7. Barbosa juris Ecclesie. l. 3. c. 11. n. 55. Card. de Luca in sum. de pens. n. 4. Paris. de resign. l. 6. q. 2. n. 131. Castrop. cit. n. 3. citans Sanch. in decalog. l. 7. c. 29. n. 97. Gig. de pens. q. 6. d. n. 6. & q. 10. & c. Garc. loc. cit. n. 275. citans Rebuff. de pacif. poss. n. 129. & plurimos alios contra Vasq. in opusculo de benef. c. 2. §. 3. dub. 11. d. n. 68. Lessi. de just. l. 2. c. 34. n. 204. Toller. in sum. l. 5. c. 83. n. 1. Rodriq. in sum. ro. 2. c. 21. Gamb. de off. Leg. l. 10. c. 186. & plures alios, quos refert Castrop. loc. cit. n. 2. Ratio nostræ responsionis est, quòd cum dominium bonorum Ecclesiasticorum resideat penes Ecclesiam, & consequenter penes Papam tanquam illius caput & superiorem, si ea alienet, validè alienet, etsi tam ipse, quam ejus successor alienationem, si facta sine ulla justa causa, revocare possint ac debeant. Castrop. cit. n. 3. Et est, Papa bonorum illorum dominus non sit, sed solum dispensator; si tamen inter clericos ea dispensavit, valida erit talis dispensatio, etiam sine causa facta, quia quoad substantiam non est contra voluntatem Christi & Ecclesie, sed solum quoad modum; ut id confirmatur exemplo provisionis beneficiorum factæ dignis omissis dignioribus, utpote quæ illicita est, quia contra bonum commune Ecclesie, & modum ab ipsa præscriptum, valida tamen, quia non est contra substantiam, dum non contradicit substan-

tiali Ecclesie intentioni, quæ est, ut ministris dignis fiat collatio. Castrop. loc. cit. qui etiam ex hac posteriore parte rationis infert, invalidam quoque fore hanc impositionem pensionis sine causa, si impositio non pro clerico, sed pro laico imponatur, & Pontifex sit solum administrator bonorum Ecclesie.

4. Respondeo ad secundum tertio: Quòd si tamen Papa reservans pensionem putavit adesse legitimam causam eam reservandi, cum tamen à parte rei causa nulla legitima adesset, atque concessio pensionis est nulla, quia est contra voluntatem Papæ. Castrop. loc. cit. n. 2. Garc. loc. cit. n. 280. Azor cit. q. 8. in fine. Paris. l. 6. q. 2. n. 77. Unde etiam, si causa expressa est, debet justificari, Garc. n. 279. juxta decis. Rotæ in Romana pension. Anno 1588.

5. Respondeo ad secundum quarto: Sed neque regulariter Papa assignat pensionem sine causa. Ventrigl. ro. 2. annot. 11. §. 1. n. 7. dicens Papam non solere reservare pensionem sine causa finali, quæ est suppeditatio alimentorum; vel impulsiva, quæ solet esse resignatio vel cessio, sive simplex, sive pro concordia. Garc. n. 278. Corrad. loc. cit. n. 2. qui etiam l. 1. c. 5. n. 177. ait, in reservationibus pensionum, quæ ex stylo Curie dicuntur de consensu, non solere Papam reservare pensionem sine alicujus causæ expressione. Et licet causam non expressisset, præsumendus nunquam tamen est, sine causa eam imposuisse. Castrop. loc. cit. n. 2. Et in dubio censendus motus causæ justæ. Garc. cit. n. 279. juxta citatam Rotæ decis.

Questio 444. Quid possit circa impositionem pensionis Archiepiscopus, Episcopus?

1. **R**espondeo primò, posse Archiepiscopos, Episcopos, aliòsve locorum Ordinarios iusta de causa, puta, pro bono pacis ac litis terminandæ, pro utilitate Ecclesie, pro alimentis pauperum, imponere pensionem ipsis beneficiatorum personis, seu talem, quæ ad successorem in beneficio non transit, sed ipsius beneficiati, cui imponitur, morte extinguitur, ad quod onus est personæ beneficiarii, non ipsi beneficio impositum. Azor p. 2. l. 8. c. 6. q. 1. dicens, id de jure posse Episcopos, prout colligitur ex c. nisi essent. de prob. & hoc, nihilque aliud, velle AA. absolute aliàs tenentes, posse Episcopos, aliòsve Ordinarios pensionem alicui reservare. Card. de Luca de pens. d. 40. dicens, esse receptam. Lott. l. 1. q. 35. n. 21. & 22. dicens, id posse Episcopum, dum v. g. ex potestate compromissoria inter duos super beneficio contendentes uni illorum adjudicat beneficium, & pro bono pacis jubet per eundem, quoad vixerit, alteri aliquam quantitatem persolveri absque ullo præjudicio successoris. Sic quoque ait Laym. in c. de cetero. de transact. n. 2. per transactionem litis terminandæ causæ institutam auctoritate judicis delegati, onus pensionis aut census imponi potest, non ipsi beneficio, ita ut ad successores transeat, sed parti transigenti ad certos annos, aut ad tempus vitæ. Atque Lott. loc. cit. hunc esse casum cit. c. nisi essent. & in his terminis consuluisse Anchar. conf. 279. n. 1. Decium cons. 1. 41. n. 4. Felin. in c. ad audientiam 2. de rescrip. n. 2. Verum pensionem sic constitutam ad vitam tantum beneficiati non esse pensionem nisi latè accepto hoc vocabulo, ait idem Lott. loc. cit. n. 21.

2. Re-